

027.7:62

A BUDAPESTI MŰSZAKI EGYETEM KÖZPONTI KÖNYVTÁRÁNAK 1960-İK ÉVI BESZÁMOLÓ JELENTÉSÉBŐL

Könyvtárunk, a Budapesti Műszaki Egyetem és az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem Központi Könyvtára, számos tudomány és tudományág országos szakkönyvtára és a műszaki felsőoktatási könyvtári hálózat központja. Tevékenységének irányát ezek a hosszú történelmi fejlődés során kialakult s ma már törvény által is meghatározott funkciói szabják meg.

Az elmúlt tervidőszakban a könyvtár legfiatalabb s most kiépülő funkciójával kapcsolatos feladatok a hálózati központi funkció feladatai állottak előtérben.

E téren a legnagyobb feladatot a miskolci és veszprémi hálózati alközpontok módszertani gondozása, segítése jelentette. Módszertani munkánk főbb eredményei a miskolci könyvtárban: korszerű raktározási rendszer /betűindexes numerus currens/ bevezetése, a futószalagrendszerű könyvfeldolgozás megszervezése teljesítménymérésre szolgáló irányszámokkal, az egységes katalógus-hálózat felállítása és a cédula-sokszorosítás bevezetése, ami a hálózati központi katalógus kiépítésének is az előfeltétele volt.

Ugrásszerű fejlődést hozott a hálózati könyvtárak munkájában a tanszéki könyvtárosok tanfolyamának megszervezése - mindkét helyen az egyetem vezetőinek hathatós támogatásával - előbb Miskolcon, majd Budapesten. A hallgatók élénk részvételével megtartott tanfolyamok eredményeként a tanszékek könyvtárainak kezelői ma már az elengedhetetlenül szükséges könyvtárosi alapismeretek birtokában végezhetik munkájukat.

Könyvtárunk 1960-ik évi tervében a hálózati feladatok mellett kiemelkedő hangsúlyt kaptak a könyvtári munka folytatásának és további fejlesztésének előfeltételeit biztosító építkezések, ill. átépítések. /A könyvtárunk életében nagyjelentőségű átépítéseket következő közleményünkben külön cikk keretében ismertetjük./

A Könyvtár állományának 1960-ik évi gyarapodása.

A Könyvtár könyv- és folyóiratállománya az 1960-ik évi 13 901 kötetes

gyarapodással meghaladta a 370 000 kötetet, a különgyűjtemények anyagával együtt pedig - nem számítva bele a mikrofilmtár mintegy 300 000 filmkockát kitevő anyagát - a 840 000 db-ot.

A Könyvtár állománya és az 1960-ik évi gyarapodás

	A Könyvtár állománya 1959.dec.31-én	Az 1960-ik évi gyarapodás	A Könyvtár állománya 1960. dec.31-én
a/ könyv	304 311 kötet	11 122 kötet fogyás - 223	315 210 kötet
b/ periodika	54 985 "	2 779 kötet	57 764 "
c/ egyéb /különgyűjt./	473 938 ",db	5 819 ",db	479 757 ",db
Összesen:	833 234 ",db	19 720 ",db - 223	952 731 ",db

A Könyvtár gyarapodása felemelkedett az 1956-ik évi mélypontról, és évenként 14 000 kötet körüli. Ezen a kereten belül azonban jelentős minőségi változás tapasztalható: a korábbi - sokszor tehertételt jelentő - ajándékok aránya csökken, a csere és a vétel állandóan fokozódik. Az utóbbi években azonban a vásárlás növekedésének üteme /kötetszámban/ lelassult, sőt ujabban - a tőkés államok könyvtárainak emelkedése miatt - csökkenő tendenciát mutat. Előnyösen alakul azonban a vásárolt anyagon belül a Könyvtár legértékesebb anyagának, a folyóiratállománynak az aránya.

A Könyvtár feldolgozó munkája a saját és a tanszéki új beszerzések feldolgozásán túl kiterjed a régi állomány folyamatos rekatalogizálására is, ez eléri az évi 12 000 kötetet. /Az új beszerzésből ugyanis a hálózat állományában már meglévő anyagot nem dolgozzuk fel./ Figyelemreméltó, hogy az utóbbi években a futószalag átszervezése a munka folyamatosságának biztosításával jelentősen megnövelte az egy főre eső teljesítményt. A Könyvtár a hálózatba tartozó tanszékeket katalóguscédulával is ellátja. Az elmúlt évben 70 000 katalóguscédula készült a tanszékek számára.

A Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára olvasószolgálatának munkája, mint az egyetemi könyvtáraké általában - elsősorban a beiratkozott hallgatóság létszámának függvénye. Mint ismeretes, az elmúlt években az egyetemi hallgatók száma némileg csökkent, s ezért csökkenés tapasztalható a beiratkozott olvasók számában is. Azonban éppen a felsőoktatás színvonalának emelésére vonatkozó törekvések hatására az olvasóknak a potenciális olvasótáborhoz /az egyetemi hallgatóság és az oktatók létszámához/ viszonyított százalékos aránya emelkedett. Ugyanígy nőtt a Könyvtárnak az olvasók által való igénybevétele, vagyis a könyvtár használatának intenzitása is: az egy főre eső kölcsönzések száma évi 22,8 kötetre emelkedett.

A Könyvtár potenciális olvasótábor 1960-ban	9496 fő
A beiratkozott olvasók száma	7291 "
" " " a potenciális olvasók százalékában: 75 százalék	

Könyvforgalom

Az olvasott kötetek száma az olvasóteremben	71 996 kötet
" " " a folyóiratolvasóban	24 202 "
A kölcsönzött " " a kölcsönzőben	70 188 "
Összesen:	166 386 kötet

Megj.: a folyóiratolvasó a könyvtárban folyt átépítés miatt több hónapra keresztül zárva volt.

Olvasószolgálatunk szolgáltatásaihoz tartozik korszerűsödő fotolaboratóriumunk növekvő termelése is: 17 800 filmkocka, 16 000 fotokópia, 150 000 dia, 9600 xerox-másolat.

A tájékoztató szolgálat munkájában új mozzanatként jelentkezett a hallgatók bevezetése az irodalomkutatásba. Ez - mint általában az egész tájékoztató munka és az irodalomkutatás - a kémia területén volt a legnagyobb arányú, olyannyira, hogy ez már egy külön kémiai szakolvasóterem berendezésének a szükségességét is felvetette.

A Könyvtár kiadványsorozatai közül az elmúlt évben a műszaki tudománytörténeti és a módszertani sorozatban jelent meg két-két munka; Károlyi Zsigmond: A vízhasznosítás, vízépités és vízgazdálkodás története Magyarországon.- A magyar műszaki értelmiség és a Műegyetem a Tanácsköztársaság idején.- Móra László: Segédkönyv az egyetemi könyvtárak hálózati munkájához.- Kósa Győző: Folyóiratok könyvtári leltározása.

Mint a fentiekből kitűnik, a hálózati feladatok - a könyvtári munka rétegződésének új mozzanataként - a könyvtári munka minden területével szemben újabb és újabb igényeket támasztanak.

E hálózati munka méreteinek szemléltetésére álljanak itt végül a folyóiratosztály szerzeményezési munkájának adatai:

Devizás folyóiratrendelések a műszaki felsőoktatási hálózat számára 1961-re

	Népidemokratikus évf.	forint	Tőkés országok évf.	forint	Összesen évf.	forint
Központi Könyvtár	189	33 798,-	490	259 300,-	679	293 098,-
Budapesti Műszaki Egyetem	478	122 033,-	966	425 104,-	1453	547 137,-
Építőipari és Közl. Műszaki Egyetem	305	35 381,-	442	144 638,-	747	180 019,-
Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem	277	57 507,-	477	253 308,-	757	310 815,-
Veszprémi Nehéz- vegyip.Műsz.Egyetem	64	17 758,-	120	90 201,-	187	107 959,-
Összesen:	1322	266 477,-	2495	1 172 551,-	3817	1 439 028,-

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára új feladatait, sokszor töretlen utakon járva általában eredményesen oldotta meg, s tapasztalatai minden hálózati munkában hasznosíthatók. De nehézségeink leküzdésében számunkra is nagy segítséget jelentenének a hasonló feladatokkal küzdő könyvtárak tapasztalatai. Ezért tekintünk nagy várakozással a termelési műszaki könyvtári hálózat központjával, az Országos Műszaki Könyvtárral való kapcsolataink, együttműködésünk fokozottabb kiépítése elé.

Károlyi Zsigmond

+ + + +

A BUDAPESTI TANSZÉKI KÖNYVTÁROSOK TANFOLYAMA

Az oktatási reform kapcsán kormányzatunk az elkövetkező években a felsőoktatás területén döntő változásokat tervez. Ismeretes, hogy az országos távlati tudományos kutatási terv kidolgozása is folyik, és a közeljövőben megindul egyetemeinken a tervbe vett tudományos munka. Mivel a tanszéki könyvtárak feladata az oktatás és a tudományos munka szakirodalommal való támogatása, indokolt a MÜEK-nak mint a műszaki felsőoktatási könyvtárhálózat központjának azon elhatározása, hogy a tanszéki könyvtárosok számára tanfolyamot indít. A múlt év tavaszán Miskolcon, a Nehézipari Műszaki Egyetem tanszéki könyvtárosai számára szervez-